

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 18. novembra 1874.

O b s e g: Odprto pismo gosp. Kremanu, nadinšpektorju v deželni komisiji za uravnavo zemljiškega davka na Kranjskem. — Rusko olje najbolje sredstvo, usnje postane mehko in trpežno. — O drenaži. (Dalje.) — Sprehod po političnem polji. — Še nekaj na korist naši mili slovenščini. — Iz sodnijskega življenja. (Dalje.) — Iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Odprto pismo

gospodu Kremanu, nadinšpektorju v deželni komisiji za uravnavo zemljiškega davka na Kranjskem.

Od več krajev se sliši, kako Vi dohodke naših zemljišč radi vintate na visoko, celó deželni zbor je pretekli mesec, kakor smo v „Novicah“ brali, strah razodeval, da ne bi prišli z našimi gruntnimi davki, ki jih že zdaj prenašati ne moremo, iz deĵja pod kap. Vi, gosp. Kreman, kakor slišimo, vidite povsod obilnost pridelkov, in kako veliko potem zemljišĉa nesó kmetu.

Ker zavoljo velikih kupov zelja, ki ste jih to jesen videli na Ljubljanskem trgu na prodaj, gotovo mislite, da mora letos samo z zeljem kmet obogateti, zato pišemo Vam to pismo, da Vam pokaĵemo, kako silno se motite, ko iz obilnega pridelka sodite na obilen dobiĉek.

Res je letos zelja v okolici Ljubljanski na kupe; pridelek je, hvala Bogu, obilen, ko bi obilni pridelek bil tudi kaj vreden, — ko bi, na priliko, za 100 glav skupil kakih 5 gold. Če pa ste šli na trg v Ljubljani in ste prašali po letošnji ceni zelja, zvedeli ste, da najlepših glav dobilo se je lahko 100 za 1 gold.; pa kaj še: tudi po 70 kr., še celó po 50 krajc. dobilo se ga je lahko cele koše.

Zdaj pa, gospod inšpektor, računajte stroške, ki jih kmetje imamo s zelnikom, predno glave režemo z njega.

Pokaĵemo Vam blizo mesta zelnik 38 seĵnjev dolg, 12 pa širok; to znaša 456 kvadratnih seĵnjev. Pridelalo na njem se je — mislimo, da se nismo veliko všteli — 7296 glav, od katerih pa se je le 6566 prodalo po 1 krajc., ostalih 730 ni bilo za drugo, kakor le za živinsko piĉo in katerih vrednost s štorovi na zelniku ostalimi računamo prav visoko na 3 gold.

Če te 3 gold. prištejemo onim 65 gold. 66 krajc., ki so se skupili za prodanih 6566 dobrih glav, znaša po takem ves dohodek od imenovanega zelnika 68 gold. 66 kr.

Zdaj pa, gosp. Kreman, pogledite stroške tega zelnika:

za 7296 sadik (flanc) po 16 na kva-
dratni seĵenj — 100 sadik po 5 kr. 3 gld. 65 kr.

20 voz gnoja (da nobena njiva ne potrebuje toliko gnoja kakor zelnik, to gotovo veste), nakladanje in razkladanje in raztrošanje po zelniku .	35 gld. — kr.
za oranje in vse drugo pripravljajanje zelnika	3 „ — „
za sajenje 7296 sadik, 3 delavcem po 60 krajc.	1 „ 80 „
za enkratno okopavanje, polivanje in osipavanje, 6 delavcem po 60 kr. .	3 „ 60 „
za rezanje glav in spravljajanje z zelnika, 2 delavcema po 60 krajc. . .	1 „ 20 „
za voĵnino na trg v mesto blizo Ljubljane (1000 glav za 1 gold.) . . .	10 „ 35 „
za davek z dotiĉnimi prikladami in drugimi davšĉinami	8 „ — „

po takem skupni stroški 66 gld. 60 kr.

Če ta gotovo ne prenapeti znesek stroškov odštejete od gori navedenega dohodka, ostaneta gospodarju cela .

2 „ 6 „
Ali bi si ne bil več prisluĵil, ko bi bil ta ĉas, ki ga je potrosil za obdelovanje zelnika, šel na cesto kamnje tleĉi?

To je ves njegov dobiĉek za veliko delo, veliki trud, ĉe se mu je posreĉilo, da je glave prodal po krajcarji.

Če jih je pa moral dati 100 po 70 krajc., ima 18 gold. zgube, tedaj gotove škode za ves svoj trud.

No, gospod Kreman, taki so dohodki kmetovalĉevi, ĉe je letina dobra; ĉe pa je letina slaba in on pridelal malo ali niĉ, mora davek celó od revšĉine plaĉevati.

To, prosimo, naj resno pomisli vsak, kdor sedi v komisiji, katera nam za prihodnost prenareja zemljiške naše davke! Krivica ni pravica!

Trije kmetje blizo Ljubljane.

O drenaĵi.

Spisal Fr. Kuralt.

I. Upliv zraka, toplote in vode na rast rastlinsko.
(Dalje.)

Da tudi toplota je razvitku rastlinskemu neobhodno potrebna, uĉe nas vsakdanje skušnje. O toplih dnevih in v toplih krajih rastline mnogo hitreje rastejo, ako imajo tudi druge ugodne pogoje, k rasti potrebne.